

ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΙΛΙΑΔΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΓΙΟΛΔΑΣΗΣ (Β1)

«Ένα έργο τέχνης αφηγείται την ιστορία του». Επιλέγω μια απεικόνιση από το βιβλίο της Ιλιάδας από την Α έως και τη Ραψωδία Ι. Χρησιμοποιώ, αφήγηση, διάλογο, περιγραφή για να πω την Ιστορία του.

*Η πρεσβεία φτάνει στη σκηνή του Αχιλλέα.
Χαλκογραφία σε σχέδιο του John Flaxman, 1805*

Ο Αχιλλέας στη ραψωδία Ι κάθεται και παίζει με τη φόρμιγγα, την ώρα που φτάνει σ' αυτόν η πρεσβεία των Αχαιών, που αποτελείται από τον Οδυσσέα, τον Αίαντα, τον Φοίνικα και δύο κήρυκες. Ο Πάτροκλος παρευρίσκεται και παρακολουθεί σιωπηλός τη συνάντηση. Η χαλκογραφία του Flaxman έχει εμπνευστεί απ' αυτήν ακριβώς τη σκηνή, η οποία αποτελεί ακριβή αποτύπωση του θυμού και της δεινής ψυχικής κατάστασης του ήρωα, που φαινομενικά είναι εκδικητικός και ανυποχώρητος στις θέσεις του, αλλά στην ουσία είναι βαθιά πληγωμένος από την ατίμωση που του έγινε με την αρπαγή της Βρισηίδας και πικραμένος από τα λόγια και τις πράξεις του Ατρείδη αλλά και από τη στάση των Αχαιών, που έμειναν άπραγοι και σιωπηλοί, όταν ο Αγαμέμνωνας τον προσέβαλε μπροστά τους.

Η επιλογή των προσώπων που αποτέλεσαν την πρεσβεία ήταν πολύ προσεκτική. Ο Οδυσσέας ήταν γνωστός για τη ρητορική του δεινότητα, οπότε με το λόγο του θα μπορούσε να μαλακώσει το θυμό του Αχιλλέα και να τον κάνει να αλλάξει γνώμη και να επιστρέψει στη μάχη. Πράγματι τα επιχειρήματα που χρησιμοποιεί είναι με τέτοιο τρόπο αποτυπωμένα, που θέλουν να ευαισθητοποιήσουν τον ήρωα, να τον κάνουν να εκδηλώσει τον αλτρουισμό του απέναντι στους Αχαιούς, να ξυπνήσουν την οργή του απέναντι στον Έκτορα, ώστε να θελήσει να απαντήσει στην αλαζονεία και τις απειλές του, να θυμηθεί τις συμβουλές του πατέρα του, που του ζητούσε να μην είναι παρορμητικός και ευερέθιστος,

να εκμεταλλευτεί την ευκαιρία να αποκτήσει πολλά και πλούσια δώρα και φυσικά να κερδίσει μεγάλη τιμή και δόξα. Ο Οδυσσεύς σκόπιμα δεν του ζητά να αλλάξει στάση απέναντι στον Αγαμέμνονα ούτε αναφέρεται σε κάποιο άλλο θέμα που θα του προκαλούσε περισσότερο θυμό, αλλά επικεντρώνεται στο φιλότιμο και τη φιλοδοξία του, αφού σκοτώνοντας τον Έκτορα θα γινόταν ο σωτήρας των Αχαιών και θα αποκτούσε αιώνια φήμη.

Ο Αϊάντας ήταν ένας γενναίος άντρας και σπουδαίος πολεμιστής. Εκτός από τη συγγενική σχέση που τον συνέδεε με τον Αχιλλέα, μιας και ήταν ξάδερφος του, έμοιαζαν στο φρόνημα και τον χαρακτήρα, αφού θεωρούνταν και οι δύο ατρόμητοι πολεμιστές, που έπαιρναν μέρος σε δύσκολες μάχες. Λίγο πριν η Ελένη τον είχε παρουσιάσει στον Πρίαμο ως πύργο των Αχαιών, οπότε η παρουσία του στην πρεσβεία έδινε άλλο κύρος. Ακόμα και εκείνος, δηλαδή, που δεν δίσταζε να μονομαχήσει με τον ίδιο τον Έκτορα, έκρινε ότι οι Αχαιοί είχαν περιέλθει σε τόσο δύσκολη κατάσταση που η επιστροφή του Αχιλλέα στη μάχη ήταν επιβεβλημένη και αναγκαία.

Τέλος, ο Φοίνικας ήταν σύμβουλος και παιδαγωγός του Αχιλλέα, άρα ένα πρόσωπο που ενέπνεε εμπιστοσύνη στον ήρωα και τα λόγια του είχαν μεγάλη βαρύτητα. Ζήτησε από τον Αχιλλέα να δεχτεί τη διαμεσολάβηση και να σεβαστεί τις Λιτές, τις θεότητες των ικεσιών, προκειμένου να σταματήσουν οι συμφορές τους. Προσπάθησε, δηλαδή, να τονώσει και τα θρησκευτικά του αισθήματα, προκειμένου να τον εξευμενίσει και να ηρεμήσει το θυμό του.

Μπορεί η πρεσβεία να μην πέτυχε το σκοπό της, όμως κατάφερε να μεταδώσει στον αναγνώστη τις αξίες του ομηρικού ήρωα. Ο Αχιλλέας, που ήταν το πρότυπο του πολεμιστή και που εις γνώσην του θα πέθαινε νέος στην Τροία, αν επέλεγε να γυρίσει ξανά στη μάχη, έφτασε σε τέτοιο σημείο που να δείχνει ότι προτιμά μία ήρεμη και ειρηνική ζωή μέχρι τα βαθιά του γεράματα από έναν ένδοξο θάνατο. Ήταν τόση η πίκρα και η απογοήτευσή του για την άδικη και άτιμη συμπεριφορά προς το πρόσωπό του, που δεν θα υπέκυπτε στην προσφορά των υλικών αγαθών. Αυτό που αποζητούσε ήταν η αποκατάσταση της τιμής του από τον ίδιο τον Αγαμέμνονα και όχι από τους απεσταλμένους του. Οι αναγνώστες είναι σε θέση να αντιληφθούν την αξία της τιμής εκείνη την εποχή και να κατανοήσουν ποιες ψυχικές ανάγκες οδήγησαν τον ήρωα σ' αυτή τη στάση. Ο Αχιλλέας ενσαρκώνει το ηρωικό ιδεώδες και για να τον κρίνει και να τον χαρακτηρίσει κανείς πρέπει να δει τη συνολική του στάση και συμπεριφορά από την αρχή της Ιλιάδας.